

*İslamcı Söylemde “Ekonomik Cihatçılık” ve Öznenin Dünyevileşmesi**

Ercan Özyiğit **

Öz

İslam'a ve İslami yaşam tarzına vurgu yaparak girilen ekonomik faaliyetlerin dikkate değer başarısı bu ilişkiye dair akademik ilgide de bir yükselmeye neden olmuştur. Bu ilgi genellikle Weber'in din ve ekonomik hayat ilişkisi üzerine tezleri ekseninde gündeme gelir. Bununla birlikte bu konunun Weber'in tezleri çerçevesinde tartışılması sorunludur. Bu sorun İslami söylem tarafından desteklenen ekonomik faaliyetler ile kapitalizm arasında kurulan ilişkinin ekonomik hayatı etkileyen yüzeysel değerlerle sınırlandırılmasından kaynaklanır. Bu çalışmalardaki temel tartışma İslam dininin kapitalizmin gelişmesine sunduğu zemin veya kapitalizmle uyumu eksenindedir. Bu tartışma ekseni ekonomik girişimcilik bakımından “saldırgan” bir öznenin kuruluşunun nasıl mümkün olduğunu, bu öznenin eylemlilik kapasitesini ve temel değerlerden sapma durumlarını açıklamakta yetersiz kalır. Çünkü bunları açıklamak için İslam ve ekonomik girişimler konusunda yüzeyde görünen değerlerden daha derinde bulunan “hakikat” tanımlarına işaret etmek gerekir. Söylemde ekonomik teşebbüsü daha güçlü ve saldırgan bir şekilde destekleyen öznenin tanımlanabilmesi, bu öznenin ekonomik pratiklerinin siyasal ve toplumsal amaçlar ile nasıl bir ilişki içinde belirlendiği ve genel değerlerden sapmasının hangi koşullar altında mümkün olduğu ancak bu şekilde açıklanabilir. Bu ise, Foucault'nun “iktidar” ve Nietzsche'nin “güç istenci” kavramları ile ilgili düşünceleri dikkate alınarak yapılacak bir söylem çözümlemesiyle gösterilebilir. Bu çerçevede, çalışma kısaca cihatçı söylemde “ekonomik cihatçı öznenin” konumunu ele almaktadır.

Anahtar Sözcükler: Söylem çözümlemesi, ekonomik cihatçı özne, politik/radikal islam, güç istenci

---

* Geliş Tarihi: 11/12/2015 • Kabul Tarihi: 21/04/2016

** Ankara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü Doktora Programı.
ercan_ozyigit@yahoo.com

“Economic Jihadism” and the Worldliness of the Subject in Islamic Discourse*

Ercan Özyigit**

Abstract

The recent success of the economic activities emphasizing Islamic references attracts academics regarding the relationship between them. This attraction finds its framework in Weber's studies on relationship between religion and economic life. However, the discussions in this framework have some problems. The problems arise from the limitation of economic life with superficial values regarding the relationship between economic actions backed by Islamic discourses and capitalism. That studies mainly argue that Islam as a religion has a ground for capitalist advancement, or Islam's compatibility with capitalism. These are not enough for explaining the economically aggressive subject's construction, their capacity of action, and their deviation from the fundamental values. Thus, regarding Islam and economic actions, it is necessary to focus on definitions of “truth” lying in deep rather than surface. In this way, it may be explained that the definition of aggressive subject supporting economic actions strongly, subject's economic relationship with social and political aims, and the possibility of deviation from the fundamental values. To be able to do that, Foucault's arguments on “power” and Nietzsche's “will to power” are useful concepts for such a discourse analysis. This study argues the position of “economic jihadist subject” in discourse of jihad.

Keywords: Discourse analysis, economic jihadist subject, political/radical Islam, will to power

---

* Received: 11.12.2015 • Accepted: 21.04.2016

** Ankara University, Faculty of Communication, PhD Program in Journalism.
ercan_ozyigit@yahoo.com